

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: 34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177 PODUREDNIŠTVO: 34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 41466	Letna naročnina, Italija . . . Lir 8.000 Letna inozemstvo . . . » 13.000 Letna inozemstvo, USA dol. 15 Poštno čekovni račun: štev. 24/12410
---	--

Leto XXIX. - Štev. 13 (1446)

Gorica - četrtek, 31. marca 1977 - Trst

Posamezna številka Lir 150

Vroča pomlad tudi na slovenskih šolah Kremelj v iskanju zaveznikov

ZASEDBA SOL

V sredo 16. marca so dijaki višjih srednjih šol v Trstu napovedali zborovanja. Najprej so zborovali po razredih, nato vsaka šola zase in nazadnje vse šole skupaj. Sklep zborovanja: večina dijakov se je izrekla za zasedbo šol.

Zakaj zasedba? Trst je na obrobju države, zato je sklep o zasedbi prišel tako kasno. Italijanske šole so že proglasile zasedbo ene prej, druge kasneje. Sledile so tudi slovenske šole.

Vzrok? Načrt Malfattijeve šolske reforme je dijaštvu nesprejemljiv, ker so tako rekli drugi v Rimu, Bologni, Milanu in Turinu. Nič pa ne upoštevajo, da je z Malfattijevim načrtom predložen tudi načrt PCI in sledili bodo še drugi.

Kateri in kakšen bo dokončni? Tega ne ve nihče, ker je to odvisno od parlamentarne razprave. Naši dijaki zahtevajo, da bi moral Malfattijev načrt omenjati tudi slovenske šole. Prav. Jih omenjajo drugi načrti, ali pa bo treba še enkrat zasesti šole?

Zahtevamo samostojen slovenski šolski okraj. Kdo ga ne zahteva? Vse slovenske komponente od kulturnih, političnih, sindikalnih in šolskih so postavile to zahtevo že pred leti. Torej nič novega.

Zahtevamo šole v Slovenski Benečiji. Da, v Slovenski Benečiji in ne v Benečiji, kar pomeni nekaj drugega. Šole vseh vrst in stopenj, a je zanje treba najprej pripraviti temelje. To pa se ustvarja počasi. Odgovorne slovenske kulturne in politične organizacije že delajo to načrtno nad 30 let. S kolikim uspehom, bi bilo zelo koristno preveriti.

Dijake muči vprašanje brezposelnosti. Prav. Toda tisti, ki so resni in delavni, niso brezposelni. Delovnih mest je še vedno dovolj na voljo zlasti za Slovence.

DIALOG MED KOMPONENTAMI

Starši, profesorji in zavodski sveti so takoj stopili v stik s stavkujočimi dijaki. Mirno so se pogovorili med sabo, jim svetovali in nakazali poti, ki jih je treba ubrati v korist slovenski šoli in za rešitev vprašanj, ki tarejo dijake.

Toda iz teh pogovorov je bilo opaziti neko nezaupanje dijakov do staršev, profesorjev in izvoljenih zavodskih predstavnikov. Čeprav so vsi ugotovili in pokazali na neresena vprašanja, priznali dijakom upravičenost njihovih ukrepov, je pa vendar čutili, da se dijaki bolj odpirajo političnim in sindikalnim predstavnikom, ki popolnoma razumljivo morajo dati prav stavkujočim.

Vendar je iz treznih dialogov, zlasti s strani staršev, čutili, da žele, da dijaki predvsem študirajo. Preveč stavk, povork in protestov polagoma zbledi pomen odprtih vprašanj. Dijaki naj vedo, da se vse slovenske kulturne, politične in sindikalne organizacije zanimajo za šolske probleme in to stalno, ne le sem in tja.

DEMAGOSKO POROČANJE

Razumljivo je, da ob nenadnem nastopu vročega stanja na slovenskih višjih srednjih šolah marsikdo skuša ribariti v kalnem. Tako smo brali v »Primorskem dnevniku« 17. marca, »da slovenska šola ne uživa avtonomije«. Za kakšno avtonomijo gre tukaj, res ne vemo. Slovenske šole imajo v Italiji toliko avtonomije kot jo imajo italijanske.

Borimo pa se za lasten šolski okraj, ki pa bo res izraz avtonomije. A teh okrajev še nimajo niti italijanske šole. Dva šolska zakona, ki ju ima slovenska šola, sta taka, kot sta. Zakaj se ne zavzamejo slovenski parlamentarci v Rimu, da bi stanje izboljšali?

»Včeraj so bile slovenske višje srednje šole v Italiji že tretji dan zasedene.« (Primorski dnevnik 19. marca.) In Gorica ni v Italiji? V Gorici je bil reden pouk, le predstavništva šole so se udeležila štiriurne stavke in sodelovala na manifestaciji v Trzinu, razen dijakov trgovske šole, ki

so stavkali, a le 19. marca in ne že tretji dan. Tudi izkrivljeno poročanje ni v korist slovenski šoli, ki mora hoditi svojo pot in ne posnemati italijanske šole, kjer imajo neke sile poleg istih problemov kot so naši, še svoje posebne in so stopile v stavko najprej iz tistih vzrokov.

VOLITVE V VSEDRŽAVNI SOLSKI SVET

V nedeljo 27. marca so šolniki volili svoje zastopstvo v vsedržavni šolski svet. Po pooblaščenih dekretih pripada tržaški in goriški pokrajini eno mesto v tem svetu. Toda postava je dana, a zdaj pride ukana. Namesto da bi vsi šolniki lahko volili svoje kandidate in bi bil izvoljen tisti, ki bi prejel največ glasov, so smeli glasovati le učitelji, nižje srednje in višje srednje šole in to ločeno, ravnatelj pa so morali glasovati skupaj z ravnateljici italijanskih šol. Vrnarice pa sploh niso mogle glasovati, ker naši vrtci niso državni. Farša, ki ji ni para.

● Graški škof Johann Weber je na avstrijskem radiu omenil tri znamenja katoliškega vernika: ob petkih se spominja Jezusove smrti na križu in se v nečem premaga; ob nedeljah se udeležuje mašnega bogoslužja v cerkvi in s tem tudi druge spodbuja k zvestobi Kristusu; vsaj v velikonočnem času pristopi k zakramentu, to se pravi, se spove in prejme sv. obhajilo.

Po zasedbi liceja „F. Prešeren“

Profesorji zbor slovenskega državnega liceja »France Prešeren« v Trstu čuti dolžnost, da po končani zasedbi slovenskih višjih srednjih šol — znanstvenega in klasičnega liceja, učiteljskega, trgovske akademije in strokovne šole — izoblikuje lastno oceno tega dogodka in s to oceno seznaniti v prvi vrsti starše naših dijakov in v drugi vrsti ostalo slovensko javnost.

Tej oceni se ne more izogniti ne samo zaradi izrednosti in odmevnosti samega dogodka, ampak tudi zato, ker so se vsa dejanja zasedbe odigrala v treh nadstropjih našega zavoda in tudi zapustila v njih svoje sledove.

Profesorji zbor hoče uvodoma poudariti, da se njegova ocena ne krije s tistimi klisheji, ki so ga o dogodku skušala prikazati slovenska javna občila.

1. Tako imenovano »nujnost« zasedbe ne moremo oceniti drugače kot krilatico. Proti zasedbi namreč prvotno ni bilo samo slovensko učiteljske, proti niso bili samo vsi trije maturantski razredi na znanstvenem in klasičnem liceju, proti niso bili samo mnogi dijaki in večina staršev, saj so se na sestanku od približno tridesetih prisotnih staršev javno izrekli za zasedbo samo štirje. Vse do predvečera so bile proti zasedbi vse — ponavljamo vse — politične platforme, ki se odražajo v slovenski narodni skupnosti na Tržaškem. Že iz teh suhih dejstev je mogoče sklepati, da v takšnem trenutku ni bilo ne nevzdržnih objektivnih ne psiholoških razlogov za akcijo, ki je za pol meseca ohromila pouk na štirih slovenskih šolskih ustanovah. Zasedbo je torej oceniti kot odmev akcije italijanskega dijaštva proti Malfattijevi reformi in ponekod celo proti Osimskemu sporazumu.

2. Da so ista slovenska politična predstavništva, ki so bila do predvečera proti zasedbi, takoj po zasedbi — in v tem jim je sledil sindikat slovenske šole — začela tekmovali v vdanem romanju na vrhoviški grič in razglašati nujnost zasedbe, je nenačelnost, vredna Cankarjeve farse.

3. Dijaki so skušali utemeljiti zasedbo z vrsto zahtev, s katerimi se samoumevno strinja vsak Slovenec. Toda ta deklarirana idejna nadstavba zgubi dokaj svoje praprčljivosti ob neizpodbitnem dejstvu, da je zasedba pomenila tudi vdor tujega hu-

Sloviti avstrijski državnik 19. stoletja, knez Klement Metternich je nekoč zapisal te besede: »Sem človek proze, ne poezije. V družbenem življenju je treba delovati hladno, na podlagi opazovanja, brez sovraštva in predsodkov. Domisljija je nasprotnica zgodovine, ki pripozna le spoznanja. In samo to, kar obstoji, je lahko spoznanje.« Te besede ustanovitelja moderne diplomacije lahko danes veljajo za marsikatero državnika ali za sistem vlade. Politični realizem in hladno računarstvo zmoredno skorjo tudi v sodobnem diplomatskem življenju. Marsikdaj gre to še posebej na račun velikih sil, posebno tistih, ki jim ni za spoštovanje etičnih odnosov in moralnih vrednot nasploh.

Kot nalašč se morda zgoraj omenjeni stavki danes nanašajo na sovjetsko politiko, zlasti zunanjo. Res pa je tudi ta vsaj v sedanjem trenutku Carterjevih svaril Moskvi na račun človekovih pravic tesno povezana z notranjo. A prav v tem je možno videti težnjo kremeljskega vodstva, da skuša v nelahkem trenutku za svoj ugled v svetu zvrniti pozornost svetovne javnosti na druge probleme, ki so sami na sebi daleč od sovjetske

stvarnosti in tako skoraj cinično, mimo svoje zatiralne notranje politike prikazovati se z lepim obrazom v tujini v duhu hladnega političnega računa.

Tako lahko ugotovimo, da gre sedanja sovjetska politika prav v tem smislu v smeri iskanja zaveznikov, in to posebej pri tistih državah Evrope ali Tretjega sveta, kjer ima ZSSR tako ali drugače pač večje možnosti za vsiljenje svojih zunanjepolitičnih pogledov. In to tudi v znamenju navideznega nesebičnega prijateljstva oz. gospodarske in politične pomoči. V konkretnem primeru gre tu za zadnje sovjetske poteze na Finskem in v Afriki. Prej pa si oglejmo še morda po sebi važnejše aspekte sovjetske zunanje in notranje politike v zvezi z obiskom ameriškega državnega tajnika v Moskvi.

BREŽNJEV GROZI OB OBISKU CARTERJEVEGA ODPOSLANCA

Ni se še polegel odmev na težke besede glavnega tajnika KP Sovjetske zveze, ki jih je izrekel na kongresu sovjetskih sindikatov. Tu je Brežnjev z vso trdoto in odločnostjo zagrozil Ameriki, da ne bo več prenašal ameriškega »vmešavanja« v sovjetske zadeve. Dejal je, da je nadaljnji razvoj dvostranskih odnosov med Moskvo in Washingtonom na tej podlagi nepojmljiv. Sovjetski pravak je tu streljal s polnimi topovi na notranje oporečnike, ki jih je grobo označil za renegate, sovražnike svoje lastne domovine, povezane z imperialističnim rovarjenjem itd. To je seveda — vsaj glede na sovjetsko zunanjo politiko — verjetno v nekem oziru predvsem kritje notranjih potreb.

Ob prvem obisku ameriškega državnega tajnika Cyrusa Vancea v Moskvi je morda hotel Brežnjev pokazati ostre zobe ne toliko direktno Ameriki, pač pa svoji lastni vodilni kasti. Treba je namreč igrati na dvojne strune: na eni strani ohraniti videz trdne in močne roke navznoter, na drugi pa si ne popolnoma zapreti vrat za nadaljevanje odnosov z Washingtonom, ki jih je nekoč tako spretno spletal Henry Kissinger. Pred vrati je namreč vrsta važnih dvostranskih dogovorov z ZDA in drugimi zahodnimi silami. Tu gre zlasti za razorožitev, pogajanja ekonomske izmenjave, v teku so priprave na bližnjo beograjsko konferenco o evropski varnosti (nadaljevanje Helsinkov!) in drugo. Ameriški zunanji minister je še prej zlasti na pogovorih v Bruslju z odgovornimi predstavniki Atlantske zveze nakazal pot za nadaljnje stike z Moskvo. Evropski vrh v Rimu pa je gotovo temu dal še pristanek EGS, ki hoče voditi vedno bolj samostojno a jasno politiko do vzhodnega bloka.

FINLANDIZACIJA VEDNO AKTUALNA?

Sovjetska zunanja politika je sploh zadnje čase postala spet precej razgibana, saj je prej že nekaj časa sem podlegla nekakemu počitku. Tako lahko beležimo zadnji čas razne premike vse sovjetske »trojke«. Brežnjev se razgovarja kar doma z ameriškim državnim tajnikom, Kosigin je bežno obiskal Finsko, Podgorni pa je podvil daljše potovanje po topli Afriki.

Zaustavimo se za trenutek v Evropi. Sovjetski ministrski pred-

sednik Aleksej Kosigin je pred dnevi obiskal Helsinko, kjer se je razgovarjal s finskim predsednikom republike Urhom Kekkonem. Moskva ima s Finsko že nekako tradicionalne vezi, ki jih je seveda pridobila s svojo politiko postopnega prisilnega varuštva nad svojo nordijsko sosedo, ki ji je v zgodovini vedno bila nekaka polkolonija. Finska nevtralnost je spet nekaka nujnost, ki so jo Fini sicer morali sprejeti, vendar so ohranili notranjo demokracijo. Zato mora tudi helsinska vlada budno paziti, da v čem ne vznevolji močnejše velike in zamerljive sosedse, s katero je imela slabe izkušnje. Odtod tudi nekako že simboličen pomen v politični terminologiji izraza »finlandizacija«, ki pomeni nekako prisilno nevtralizacijo kake države (v glavnem — vsaj danes — v odnosu do sovjetskega bloka).

O čem sta se Kosigin in Kekkonen pogovarjala? Verjetno o dvostranskih odnosih, gotovo pa sta se dotaknila tudi zapletenega mednarodnega položaja, ki je prav v Helsinkih pred dvema letoma dobil nove dimenzije na konferenci o evropski varnosti. Jasno je, da si Moskva želi nevtralizirati in »uspavati« čim večje število držav, zlasti strateško pomembnih, ker bi to pomenilo zanj nemajhno uveljavitev na danes še razdvojeni svetovni šahovnici.

OBNOVLJENO ZANIMANJE ZSSR ZA TRETJI SVET

Sovjetski državni predsednik Nikolaj Podgorni pa se mudi že več časa v Afriki in s tem poudarja obnovljeno zanimanje Sovke za to celino oz. za Tretji svet in nevezane države sploh. Podgorni je obiskal že Tanzanijo in Zambijo, na programu pa so še obiski v Mozambiku in nekaterih drugih deželah. V Tanzaniji je bil sprejem sovjetskega gosta sicer prijazen, a ne prisrčen, medtem ko je bil ob prihodu v Lusako (Zambija) toplo pozdravljen. Tu je Podgorni, kot že prej v Dar es Salaamu izjavil, da ZSSR odločno podpira boj vseh nesvobodnih in še pod kolonialnim režimom živčih Afričanov (kaj bi k temu npr. rekli Estonci ali Litvinci v sami ZSSR, da omenimo samo nekatere evropske neruske narode Sovjetske zveze?!). Sovjetski državni poglavar je vsem tem obljubil materialno in drugo pomoč, posebej še vsem osvobodilnim gibanjem.

Sovjetska zunanja politika je torej s tem obiskom Podgornega ponovno potrdila svoje zanimanje za Afriko, kjer je zadnje čase sicer izgubila na vplivu. Kako ga bo znala vnovčiti z naprejem, je pa drugo vprašanje. Nedvomno je Moskva s tem hotela tudi nekoliko ublažiti vpliv Kitajske, ki je z marsikaterimi afriškimi državami navezala prav tesne stike.

V nekem intervjuju je znani sovjetski disident Leonid Pljušč rekel tole: »Vsi miti so škodljivi, tako neki slepi prosovjetizem kot tudi antisovjetizem.« To bodo verjetno spoznale tudi nekatere mlade afriške države (evropske so ga že davno), če jih prej ne bo doletela taka ali drugačna »finlandizacija«. Zato bodo skušali v Moskvi podvojiti svoje sile (zlasti po padcu Indire Gandhi, ko se bo verjetno Indija nekoliko bolj odmaknila od ruskega obroča) in zato posvetiti svoje sile bolj afriški celini.

Trst, 29. marca 1977

TEŽKA A ZVELIČAVNA DOLŽNOST

Sv. oče Pavel VI. je izbral splošno avdienco v sredo 23. marca, da je opozoril na pomen, koristnost in osvobodilno značaj spovedi. Dejal je:

Bližnja velike noči nas vabi, da izpolnimo svojstveno dolžnost ob tem prazniku, to je, da se osebno in iskreno v zakramentu sv. spovedi obtožimo svojih grehov ter temu dodamo sklep poboljšanja. To je važna zapoved Cerkev in še vedno veljavna. Zapoved, sicer težka, a modra, zveličavna in osvobodilna. Zapoved, ki se srečuje danes z dvojno težavo. Prva je praktična in zunanja, kako jo namreč izvršiti; druga je psihološka in notranja, kako v sebi oblikovati zavest krivde in kako premagati strah zaupati se, čeprav v vzdušju zajamčene absolutne tajnosti, duhovniku, to je poverjenemu predstavniku Cerkev in sprejeti obenem z odvezo naloženo pokoro.

Pri tem ugotavljamo, da postopno narašča neizpolnjevanje te spovedne prakse, kar je nujno povezano s skrivnostjo našega zveličanja in milosti božje. Da je današnji človek še vedno potreben sv. spovedi, ne potrjuje samo cerkveni zakonik, temveč tudi potreba, da v sebi obnovljamo krstno preroditev, ki jo kasnejši grehi vsaj zmanjšujejo, če ne že razdirajo. Poleg tega so vsem znane duhovne koristi spovedi, ki pripomore k zvestemu ter krepkemu pričevanju in izpolnjevanju naše vere.

Nimamo namena pri tem vršiti neke obrambe sv. spovedi, čeprav je ta utemeljena na zgodovinskem razvoju Cerkev, na psiholoških potrebah sodobnega človeka in na spoznanju, da brez nje ni pristne rasti v kreposti. Nam se zdi dovolj, če spomnimo na besede vstalega Zveličarja, ko je dejal svojim apostolom: »Mir vam bodi! Kakor je oče mene poslal, tako tudi jaz vas pošljam. Sprejmite Sv. Duha! katerim boste grehe odpustili, so jim odpušteni; katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.«

Zakrament sv. spovedi je torej zakrament vstajenja mrtvih duš, zakrament oživiljanja, zakrament življenja, radosti in miru. Je zakrament zdravljenja duše, vzgoje k oblikovanju krščanske osebnosti na vseh ravneh.

Naj zato verniki zatrejo v sebi vse pomisleke, ki jim jih morda ustvarja sedanja oblika spovedi. Naj vedo, da čeprav Cerkev v nekaterih primerih pristaja na skupno (kolektivno) spoved, je to še vedno izjema, ki ne daje dispenze od osebne spovedi. Ta ima izrazite prednosti: vzgaja človeka v razlikovanju med dobrim in zlim; oblikuje voljo za pozitivne kreposti in k izpolnjevanju dolžnosti; pomaga k spolnjevanju sklepov in k lastnemu ter bližnjega posvečevanju.

Naj vam torej prihodnja velika noč da srečo dobre spovedi in s tem veliki dar Kristusove zmage nad grehom!

OKNO V DANAŠNJI SVET

- V Zah. Nemčiji je izšla knjiga »Božji pustolovci«, ki prikazuje delo nekaterih oseb, ki vršijo revolucijo v družbi na miren način s tem, da skušajo odpraviti za človeka nevredne razmere v krajih, kjer živijo. Taki vidni, čeprav malo poznani junaki krščanske ljubezni so npr. p. Sa-verimuthu v Colombu na Ceylonu, škof Joahim Rosario v Cittagongu v Bangladešu, pastor Otto Mey med Papuanci na Novi Gvineji, p. Merten, apostol predmestij Akre v afriški državi Gana ali Tandhold Hansen, bivša danska športnica, ki deluje med Indijanci v južnoameriški državi Peru.
- V ZDA je bilo lani že 1.747 stalnih diakonov, 2.075 pa se jih je na to cerkveno službo pripravljalo. 90 odstotkov diakonov je poročenih in četrtina od njih je mlajša od 40 let. Med diakoni jih največ pripada španski jezikovni skupini, medtem ko je črncev le štiri odstotke.
- Izraelska država obstaja 29 let, pa je v tem času izšlo že 700 izdanj o Kristusu, ki so jih napisali judovski pisci, deloma v Izraelu deloma drugod po svetu. Za Jude ostajata Jezusovo delo in nauk slej ko prej zanimivo, a tudi košljivo vprašanje, ki ga pa nočejo več izbegavati z molkom.

★

STEFAN TONKLI

GOLGOTA

Plamteče sonce otemni,
gost mrak zagrne v plašč zemljo,
tesnoba lega na ljudi,
ozirajo se v križ, v nebo.

Na Golgoti Bog Sin visi —
trpljenje je dopolnjeno,
še z močnim glasom izroči
Očetu dušo — v smrt telo.

Potres — vsa zemlja drgeta
in grobi se odpirajo,
pretrgan zastor iz zlata.

Čuvaj se prestrašijo,
poveljnik straže strt prizna:
Nedolžno kri prelili smo...

★

- Leta 1976 so češkoslovaške oblasti odveze dovoljenje za pridiganje 60 katoliških duhovnikov. Uradno je Cerkev ločena od države. S kakšno pravico si država potem prisvaja nekaj, kar ni njena stvar, ampak zadeva cerkvenih predstojnikov?
- V ZDA je bil imenovan za škofa nove škofije v mestu Biloxi (Missouri) črncec Joseph Howze, kar pomeni po besedah predsednika komisije ameriških škofov »zelo važen prispevek h gradnji ameriške katoliške Cerkev«.
- V novi deželni vladi Quebec (Kanada), kjer so Francozi v večini, je postal minister za delo jezuit Jacques Couture, svoj čas misijonar na Taiwanu.
- Lucija, edina od živih fatimskih pastirkov, je 22. marca izpolnila 70 let življenja. Živi v karmeličanskem samostanu v mestu Coimbra na Portugalskem pod imenom s. Marija Lucija od brezmadežnega Srca.

OD TEDNA DO TEDNA

■ Do sedaj največja nesreča v zgodovini civilnega letalstva se je primerila zadnje nedeljo 27. marca na letališču Sta. Cruz de Tenerife na Kanarskih otokih, ki so del Španije. Sredi močne megle sta dva zračna orjaka tipa Boeing 747, ki imajo navzdevke »Jumbo«, ob istočasnem vzletu udarila drug ob drugega in se vnela. Eno letal je pripadalo ameriški družbi Panamerica in je imelo v sebi skupaj s posadko 406 potnikov; drugo je bilo last nizozemske družbe KLM z 243 potniki. Obe letali sta bili na »charter« (najetem) poletu. V obeh letalih je bilo 561 mrtvih. Do sedaj je največ smrtnih žrtev zahtevala nesreča turškega letala 3. marca 1974 na letališču Orly v Parizu. Tedaj je izgubilo življenje 345 oseb.

■ Spet dve novi žrtvi v policijskih vrstah. Ko je Claudio Graziosi odkril na avtobusu v Rimu Marijo Pio Vianale, članico NAP-a (oborožene proletarske skupine) in jo hotel aretirati, ga je ustrelil njen pajdaš. Obema je uspelo pobegniti. Pri zasledovanju je bil s strani policije ubit še policist v civilu Angelo Cerrai, ki ga je policija zamenjala za napadalca. Zaradi prepogostih žrtev v vrstah policije narašča negotovanje med pripadniki varnostnih oddelkov. Svojim nadrejenim so že izročili dokument, v katerem zahtevajo polno preureditev policije, bolj učinkovite tečaje za policijske agente ter ustreznejše pogoje za zagotovitev javnega reda.

■ V premogovniku Ostrava na Češkoslovaškem je ob eksploziji zemeljskega plina izgubilo življenje 17 rudarjev. 31. decembra lani je v bližnjem premogovniku iz istega vzroka bilo ob življenje 46 rudarjev.

■ S podporo liberalcev je britanski ministriški predsednik Callaghan rešil svojo laburistično vladno porazom v parlamentu. Pred glasovanjem se je povezal z liberalno stranko, ki jo vodi David Steel ter mu obljubil, da se bo vlada v bodoče posvetovala z liberalci o vsakem pomembnejšem vprašanju. Na ta način je prejel Callaghan zaupnico s 332 glasovi proti 298. Konservativci, ki jih vodi dinamična Margaret Thatcher, bodo morali torej še naprej ostati v opoziciji.

■ Novi ameriški zunanji minister Cyrus Vance se je mudil štiri dni v Sovjetski zvezi. Na dnevnem redu pogovorov so bila zlasti pogajanja za omejitev strateške oborožitve. Seveda pa je bila prisotna tudi vprašanje uveljavitve človeških pravic, za kar se novi severnoameriški predsednik Carter zelo zavzema. Sprejel je sovjetskega oporečnika Bukovskega, dopisuje se z Andrejem Saharovom in sploh rad omenja potrebo svobode v medsebojnih odnosih. To njegovo zadržanje je nagnilo Brežnjeva, da je na zasедanju sovjetskih sindikatov očital Carterju, da se vmešava v sovjetske notranje zadeve.

■ V Indiji so končali preštevanje glasov za indijski parlament. Opozicijska skupina, džanata imenovana, je prejela od 542 poslanskih sedežev 270 mest, kongres za demokracijo, ki se je povezal z džanato 28, do sedaj vladajoča stranka kongresa 153, komunistična partija 7, marksistična komunistična stranka 22, stranka Tamilov 20, Sikhi 8, neodvisni in drugi 21 sedežev. V treh volivnih okrožjih bodo volitve kasneje. Novo vladno je sestavil 82-letni Morardji Desai, že nekaj let odločen nasprotnik Indire Gandhi, ki jo je obtoževal diktatorskih metod pri vladanju.

■ Komaj pet dni po umoru predsednika LR Kongo Ngoubija so trije neznanci umorili kardinala Emila Biayendo, ki je bil star 50 let ter ga je leta 1973 papež Pavel VI. imenoval za kardinala. Umorjen kardinal je kljub marksistični usmerjenosti režima vzdrževal redne stike z domačimi oblastmi ter se je malo pred smrtjo Ngoubija sestal z njim.

Zastopniki koroških Slovencev pri slovenskih škofih

Vsi slovenski škofje so v Ljubljani v ponedeljek 14. marca sprejeli delegacijo Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij na Koroškem. Dr. Zwitter je razložil, kakšen je trenutni položaj slovenske manjšine v Avstriji, dr. Grilc pa se je zahvalil slovenski Cerki za pomoč, ki jo nudi bratom na Koroškem.

Zastopniki koroških Slovencev so v dnevurnem razgovoru izrazili svoje želje in prošnje za posredovanje pri škofjskem ordinariatu v Celovcu in pri avstrijski škofovski konferenci, da bi se izvedlo priporočilo sinode za poučevanje verouka v materinem jeziku in še v nekaterih drugih zadevah. Škofje so obljubili svoje posredovanje.

Kuba izvaža revolucijo

Dne 25. maja lani je kubanski vodja Fidel Castro izjavil tedanjemu švedskemu predsedniku Olofu Palme, da bo polovica kubanskih čet v Angoli, ki jih je tam 15.000, zapustila deželo do konca leta.

Na Kubi so 24. februarja lani objavili novo ustavo, ki označuje komunistično stranko kot »izvrstno vodilno silo v družbi in državi« in omenja »bratsko prijateljstvo s Sovjetsko zvezo in drugimi socialističnimi državami«.

Medtem ko Sovjeti dobavljajo Kubi vseh vrst orožje, se kubanske čete kot podaljšana roka sovjetske ormade udeležujejo v cilju svetovne revolucije že po vsem svetu. Na ta način se sovjetska armada sama lahko drži nazaj in se izogiba mednarodnim krizam. V Južnem Jemenu je med gverilci 3.000 kubanskih vojakov. V Tanzaniji vadi 500 Kubancev pripadnike rodezijskega odpora; ti delujejo prav tako v Mozambiku. V Somaliji organizira 300 kubanskih specialistov »osvobodilno vojsko« proti Džibutiju. Kubanci se nahajajo nadalje tudi v Kongu (Brazzaville), v Gvineji, ekvatorialni Gvineji in v Alžiriji. Iz Sirije se je po oktobrski vojni umaknilo 4.000 kubanskih vojakov razen specialistov

Vprašujete Odgovarjamo

Neduhovniška dejavnost duhovnikov

Popolnoma se strinjam z odredbo sv. očeta, da ženske ne smejo imeti dostopa v duhovniško službo. Po mojem skromnem mnenju, pa bi se tudi duhovniki ne smeli podajati v laične službe. Tako npr. slišimo duhovnika iz Trsta, ki nastopa v solo-koncertih po radiu. Drugi že več let opravljajo službo opernega kritika po radiu. Ali sodi v duhovniški delokrog, da mora biti navzoč pri vsaki operni izvedbi in jo strokovno ocenjevati? Tretjega pa slišimo v rubriki »Družina v sodobni družbi«. Pa ne iz dušnopastirskega stališča, temveč čisto statistično, kronološko, brez kakršnekoli povezave s Cerkvijo. Vsa ta opravila jemljejo duhovniki nemalo časa in vprašam se, kakšen doprinos naj bi imela ta njihova dejavnost v službi Cerkev, v korist bližnjega ali za lastno posvečenje?

Dušnopastirsko delo, če ga hočejo resvestno opravljati, mladinske organizacije, katehizacija, obisk bolnikov in vse drugo podrobno delo, jim daje čisto dovolj zaposlitve. Ali jim gre bolj za hoby ali pa morda za zaslužek? Jezus je rekel: »Iščite najprej božjega kraljestva in vse drugo vam bo navrženo!«

Saj imamo tudi duhovnike pisatelje, pesnike, glasbenike, v misijonih tudi tehniške, zidarje, inženirje in še kaj, toda ti nimajo nič skupnega z omenjenimi primeri.

A. F., Trst

O ženskah v duhovniški službi smo v našem tedniku že nekajkrat pisali in izrazili razna mnenja. Vi se strinjate z odredbo, da ženska ne more biti duhovnik, marsikdo se pa ne in v tem ni nič čudnega. Predalec pa greste, ko duhovnika izločate

za daljinske rakete in tanke. Te navedbe pa še zdaleč niso dokončne.

Še posebno pozornost je vzbudilo zadnje Castrovo potovanje po deželah afriške celine. Začel je v arabskih deželah kot sta Alžirija in Libija. Nato se je pomaknil k Rdečemu morju. Tam je obiskal Južni Jemen, Etiopijo in Somalijo. Pravijo, da je odgovorne oblasti navduševal, naj se povežejo v konfederacijo. Seveda pod sovjetskim klobukom. Nato je šel v Tanzanijo, Zambijo, Mozambik. Tam ni več Arabcev. Črnce je bilo treba seveda zagrabiti drugače, zlasti jih potrditi v borbi zoper beli rasizem, ki se bohoti v Rodeziji in Južni Afriki. Da ne bi bilo dvoma, v kate-rega službi je, je za njim prišel v Zambijo, Tanzanijo in Mozambik še predsednik SZ Podgorni. Kot nadzornik je prišel pogledat, če je Castro uspešno izvedel poverjenost mu nalogo. Če bi kdo tako ravnal v službi Sev. Amerike, bi bil hlapec ameriškega imperializma. Če se da na razpolago sovjetskemu imperializmu, kot ga dosledno in upravičeno označujejo Kitajci, služi napredni stvari. Je pač tako, da kdor hoče biti slep, bo tak ostal, tudi ko bo udarce izkusil na svoji koži.

iz laične dejavnosti. Pri tem pozabljam, da je duhovnik prav navaden človek, zato pa poleg svojega poslanstva čuti veselje tudi za druge dejavnosti, ki se z njegovim poklicem čisto lahko ubrano spolnčujejo in mu pripomorejo k tistemu notranjemu miru in ravnotežju, ki daje človeku moč, da živi v zagonu in navdušenju. Ljudje smo tudi po naravi in značaju različni: popolnoma zgrešeno in tudi škodljivo bi bilo zahtevati, da se vsi spoprimejo z življenjem po istem vzorcu. Tudi Kristus ni nikoli pričakoval od Petra isto kot od Janeza.

Sprijazniti se moramo tudi z dejstvom, da Cerkev danes ne plava več v srednjeveških oblakih, ampak je stopila na trda tla, kjer se mora v težkih pogojih soočiti s stoterimi silami. Duhovnik, ki se udeležuje tudi na laičnem terenu, pride tako v stik z mnogimi ljudmi, ki so morda verou izgubili ali pristnega krščanstva niti ne poznajo. Tu se da evangelij izpričevati morda močneje kot kjerkoli, vsako duhovnikovo delo lahko postane za bližnjega pripriljiv nauk, močnejši od nedeljske pridige. Cerkev to ne škodi, pač pa ji prinaša ugled tako med delavskim slojem kakor med izobraženci. Gotovo bomo našli tudi pohujšljive primere, a zaradi teh ne bomo sodili. Kdo bi obsodil apostole, ker je bil med njimi Juda Iskarijot?

Sicer pa je skoraj odveč razlagati Slovincu pomembnost duhovnikove vloge na vsakem področju. Lahko bi naštevati brez konca strokovnjake posebno v kmetijstvu, učitelje, pesnike, pisatelje in filozofe, znanstvenike in umetnike. Vse to pa ne velja samo za misijone, kot cenjeni bralec misli. Zakaj v misijonih ja, doma pa ne? Mar ni za duhovnika ves svet misijon? Res je Jezus rekel: »Iščite najprej božje kraljestvo...«, a neznan bralec mora vendar upoštevati možnost, da se božje kraljestvo gotovo ne išče samo na tisti način, ki si ga on predstavlja.

Danilo Cotar

Nov slovenski učbenik

Dejstvo, da smo se Slovenci po zadnji vojni v velikem številu razkropili po skoro celem svetu, ima to dobro posledico, da se je razširilo zanimanje za slovenski jezik. Bolj kot kdaj koli v preteklosti nas danes poznajo v ZDA, v Kanadi, v Argentini in drugod. Poznajo pa nas, ker so se rojaki v tujih deželah hoteli ohraniti Slovence in tudi mlade rodove seznanjati s slovenskim jezikom.

Nastale so tako v omenjenih deželah slovenske šole za slovenske otroke. Toda primanjkovalo je primernih učbenikov. Za v angleško govorečih deželah sta se take priprave lotili dve učiteljici na slovenskih šolah v ZDA, to sta sestri Milena in Breda Gobec. Za potrebe v svojih šolah sta začeli sami sestavljati učbenik za pouk slovensčine takih, ki govorijo angleščino, pa bi se radi naučili tudi slovensčine, ki je bila jezik njihovih staršev.

Iz takih praktičnih potreb je nastal učbenik, ki je sedaj izšel v tisku. Gre za veliko knjigo, ki obsega 333 strani. Učbenik je izšel v založbi Slovenskega ameriškega inštituta (Slovenian Research Center of America) in stane sedem dolarjev. Kritika se o novem učbeniku zelo pohvalno izraža. Učbenik ne obsega samo slovnice, temveč tudi vaje, berila in pesmi.

Verski prerod v Rusiji

Ruski sociolog Melin Agurski, ki živi sedaj na Zahodu, je v pogovoru za ruski obzornik »Ruskaja Misl«, izhajajočemu v Parizu, povedal, da je verski prerod množic v Sovjetski zvezi vedno bolj očiten.

Po njegovih opazovanjih je udeležba pri službi božji začela naraščati po letu 1950. V zadnjih letih pa je ta težnja zajela vse sloje, predvsem izobraženstvo, pa tudi preprosti ljudje se vedno številneje vračajo k pravoslavni Cerkvi.

Novo zanimanje za pravoslavlje poteka

v dveh smereh: eni so lojalni do države in vlade, drugi pa v opreki z režimom. K tej slednji je prištevati tudi tajno gibanje »Samizdat«, v katerem izdajajo iz rok v roke knjige in liste.

Velik dotok novih vernikov zaznavajo tudi protestantske Cerkev, posebno baptistična in binkoštna. Sociolog Agurski sodi, da jih privlači predvsem občestveno življenje znotraj teh Cerkev. V vseh teh pojavih vidi tudi močan duhovni in politični dejavnik za prihodnost.

SKPD v Gorici začelo z novim delom

V našem listu smo že poročali o nedavnem občenem zboru, ki ga je imelo Slovensko katoliško prosvetno društvo »Mirko Filej« v Gorici. Pred kratkim se je prvič sestel novoizvoljeni odbor in si porazdelil funkcije. Predsednik je ponovno Viktor Prašnik, za podpredsednika je bila izvoljena Ljubka Sorli Bratuž, tajnik pa je postal Ivo Bolčina. Ostala mesta v odboru imajo Franca Zgavec (blagajna), Bruna Petruša (zapisnikar), Silvan Kerševan (glasbena šola), Verena Koršič (zbor Lojze Bratuž), Marilka Cotar (organizacija), Niko Klanjšček (gospodar) in Andrej Bratuž (propaganda).

Prav je, da tu na kratko zabeležimo nekaj najpomembnejših dejavnosti goriškega društva. Predvsem naj poudarimo, da je SKPD v Gorici praznopravno prvo tovrstno društvo, ki je začelo v povojnem obdobju z razgibano prosvetno dejavnostjo na Goriškem. Z vso vneto je gojilo zlasti glasbeno in dramsko dejavnost, za kar imata največ zaslug pokojni prof. Mirko Filej ter Maks Komac kot režiser. SKPD je že takrat bilo nekako gibalo vsega kulturnega življenja na Goriškem in prav iz njegovih vrst je zrastle zamisli o ustanovitvi širše prosvetne centrale, ki je nato postala Zveza slovenske katoliške prosvete s prof. Filejem kot prvim neurtudnim predsednikom. Tudi vse večje prosvetne prireditve, ki so še danes v polnem razvoju, so nastale prav v okviru delovanja SKPD v Gorici. Tako lahko beležimo v Marijinem domu na Placuti prve Cecilijanke, najprej v obliki tekmovanj, nato v obliki pevske revije. Enako lahko rečemo o prvih božičnih koncertih v stolnici.

Tudi zamisel o tesnem sodelovanju in povezavi s prosvetnimi dejavniki na Koroškem in na Tržaškem je izšla prav iz vrst

SKPD v Gorici. Čas po vojni je bilo namreč najbolj živo čutiti potrebo po tesnejšem povezovanju z bratskimi kulturnimi središči v Trstu in Celovcu. Se se lahko spominjamo prvih navdušenih koroških večerov z dijaškimi in pevskimi nastopi ter bogate izmenjave izkušenj s tržaškimi kulturniki ob večjih srečanjih, ko se je pravzaprav programiralo vse prosvetno delovanje v našem zamejstvu. In v vsem tem je stalo v prvi vrsti prav SKPD v Gorici s svojimi pomembnimi kulturnimi delavci.

To je le bežen pogled nazaj v čas, ko je goriško SKPD vodilo vse kulturno delovanje v goriškem mestu in okolici. Ne smemo pa misliti, da je to sedaj le še samo zgodovina ali kulturna kronika. Danes je SKPD v Gorici vedno živo telo, ki plodno razvija (čeprav včasih v drugih oblikah) svoje delovanje. Ne bomo se tu spuščali v podrobne navedbe delovanja zadnjih let društvene aktivnosti, saj o tem stalno poroča naš tisk. Naj gre pri tem za koncerte ali dramske prireditve, gostovanja ali kulturne večere, predavanja ali razstave, vse sodi v nenehno življenjsko voljo goriškega društva. SKPD in z njim povezan zbor »Lojze Bratuž« pomenita danes kot večeraj pomemben dejavnik v kulturnem življenju goriških Slovencev, mimo katerega ne bo mogla nobena narodno-kulturna zgodovina. Naj vse to ne izzveni kot nekaka pretirana hvala ali klic po monopoli, pač pa kot objektivni prikaz rasti in vedno aktualne vloge goriškega društva.

V Katoliškem domu v Gorici bo v torek 5. aprila ob 20.30 gostovalo Slov. primorsko gledališče iz Nove Gorice z Goldoni-jevo komedijo »Pahljača«. Igra je za goriški abonma.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

V Parizu želijo imeti Slovenski dom

Ko je za novo leto bil v Parizu zbor »Lojze Bratuž«, smo se lahko od blizu prepričali, kako živijo slovenski rojaki v francoski prestolnici. Materialno so si opomogli tako, da problemov za vsakdanje življenje nimajo večjih kot jih imajo drugod. Toda človek ne živi samo od kruha. To postane tem bolj očitno, ko se rešijo glavni eksistencialni problemi. Tako sedaj občutijo v Parizu potrebo po nekem stalnem in primernem središču za zbiranje slovenske skupnosti v tem velikem mestu; občuti se potreba po Slovenskem domu podobno kot jih imajo drugod, kjer živijo Slovenci v večjem številu.

V Parizu bi tako središče bilo še bolj potrebno ne samo za rojake, ki tam živijo, ampak tudi za tiste, ki prihajajo v Pariz zaradi študijev ali zaradi opravkov ali samo kot turisti na obisk. Kako prijetno je, če prideš v neko veliko tuje mesto, pa veš, da je nekje hiša, kjer te po slovensko gostoljubno sprejmejo, kjer se lahko srečaš z rojaki, kjer ti priskočijo na pomoč v prvi potrebi, ki ti zmeraj najtežja. Za tam bivajoče je pa tako središče potrebno še zato, da se ohranja slovenska zavest in da se ohranja stik s slovensko Cerkvijo in se dobijo spodbude za krščansko življenje.

Iz teh in sličnih razlogov so lansko leto začeli resno misliti na uredništev zamisli o Slovenskem domu v Parizu. Pobudo sta vzeli v roke Slovenska katoliška misija in pa Društvo Slovencev. Osnova se je od-

bor za Slovenski dom v Parizu, katerega izvršni člani so Ciril Guštin kot blagajnik, Nace Cretnik kot predsednik in Jože Flis, tajnik.

Ta odbor je že šel na delo. Široko je razpredel akcijo za zbiranje prispevkov za novi dom. Akcija poteka predvsem v Parizu in v Franciji, saj bo novi dom služil predvsem tem rojakom. Potem so akcijo razširili na Severno Ameriko, tako na Kanado kot na ZDA. Tam je veliko rojakov, ki so prišli v novi svet prav po posredovanju Slovenske katoliške misije v Parizu. Odbor se pa obrača na rojake tudi drugod po svetu, da bi priskočili na pomoč za Slovenski dom v Parizu.

Do novega leta je odbor nabral 137.219 frankov. Toda to je še dosti premalo, da bi mogli misliti na nakup primerne hiše v Parizu. Zato tudi tukaj v našem listu priporočamo, da bi pomagali našim rojakom v Parizu, da pridejo do lastne strehe. Denar je mogoče nakazati na poštni čekovni račun PARIS 19 285 04 F, MISSION CATHOLIQUE SLOVENE; 7, rue Guttenberg, 75015 Paris. Darove je pripravljena sprejemati tudi uprava našega lista.

• Tudi Zahodna Nemčija doživlja osip duhovniških poklicev. Lani je bilo 168 novomašnikov. Vendar je upanje, da se bo v nekaj letih položaj izboljšal. Preteklo jesen je stopilo v nemška bogoslovja 492 kandidatov za duhovništvo, kar je za 70 več kot leta 1975, medtem ko jih je stopilo leta 1972 v bogoslovje komaj 312.

ki in drugi ljudje hvalijo tega izrednega človeka, ki pozablja nase ter se daje in zopet daje noč in dan vsem in vsakemu. Je pravi čudež, pravijo, kako on vse to zmore, ko je vedno na nogah, vedno pri delu, tako da se niti ne ve, kdaj ima svoje bomo kosilce in kdaj gre spat. Te dni sem imel priložnost govoriti z jezuiti, dominikanci, salvatorijanci, lazaristi, viatorijanci, betlehemiti, z raznovrstnimi sestrami, duhovniki in mnogimi drugimi, ki jih je ali ki jih bo operiral. Pridejo in se zaupajo njemu, ne samo s Taiwana, ampak tudi iz Hongkonga, s Tajskega, s Filipinov; iz Indonezije je prišla neka gospa iz Džakarte.

Pater Crotti piše: Dr. Janež je že 30 let misijonski zdravnik. V tem času ni šel nikoli domov, nikoli na zaslužen oddih ali na počitnice. Pred 30 leti se je ta, že takrat znani kirurg odpoval veliko obetajoči zdravniški karieri ter se kot misijonski zdravnik odpravil delat med Kitajce. Stiri leta je delal na kitajski celini in sedaj že 25 let dela na velikem otoku, ki se mu po kitajski pravi Taiwan, Portugalci pa so ga krstili za Formozo. V teh 25 letih

RAZGOVOR z žrtvami potresa

Marsikaj me ovira, da bi smel objaviti vse, kar mi zaupajo potresenci ob mojih pogostih obiskih v Beneški Sloveniji.

»Cutimo se osamljeni,« mi tožijo. »Vse bi se dalo lažje prenesti, če bi nam bila dobrotla ljudi bližja in bi se nam bolj pomagalo. Res so uradni krogi mnogo storili za nas, vendar jih ne bomo preveč hvalili. Veliko posameznikom obljublajo, malo pa dajo. Sedaj nam izročujejo barake. Veseli smo jih, a pri tem nas že moti negotovost: Kdaj se bomo preselili v hiše? Koliko bo oblast zanje prispevala? Nas ne bo preveč finančno obremenila, ko drugih dohodkov skoro nimamo kot priložnostno delo? Mi hočemo ostati, kjer so stale naše hiše, kjer smo imeli živino. Po potresu je vse ostalo pod grobljami...«

Stara mati med jokom: »V življenju smo samo trpeli. Na stara leta smo ostali brez hiše in nimamo prav nič. Če morete, prinesite nam kaj za jesti.«

Dve ženi in star mož tožijo: »Uboga naša hišica! Cerkev se je zvrnila nanjo in jo uničila. Hvala Bogu, da smo ostali živi! Kako hudo nam je, da moramo na stara leta znova začenjati! Pridite nas še obiskat, ker smo zelo potrebni dobre in tolažilne besede.«

Mati z bolnikom doma: »Lepo vas prosi, dajte kaj tudi nama! Usmilite se naju!«

Skoro vsi potresenci so se že vrnili domov, tako da se je moja dejavnost med njimi povečala do skrajne meje. Nič niso zahtevali in globoko so hvaležni za vsako stvar, ki jo prejmejo. Vsakokrat mi naročajo, naj se kmalu vrnem in jim prinesem, kar potrebujejo. Težko mi je, ker večkrat nimam sredstev, da bi jim omogočil, česar si želijo.

Moja dejavnost obsega sledeča naselja in vasi Slovenske Benečije: Cenebola, Subid, Prosnid, Černeja, Tipana, Platišče, Brezje, Vižont, Debelež, Krnahta, Piskorša, Sedlišča, Ter, Simač, vso Rezijsko dolino in še druge kraje. Ne pozabimo teh ubogih ljudi! Če kaj darujete, pomagajte najprej našim potrebnim bratom, žrtvam potresa. Veliko od vas pričakujejo, ne razočarajte jih! Bodite z njimi za praznik Gospodovega vstajenja! Vse za žrtve potresa v Beneški Sloveniji! V njihovem imenu vas prosi in se vam zahvaljuje

Lojze Gorkič
via don Bosco 2 - 33100 Udine

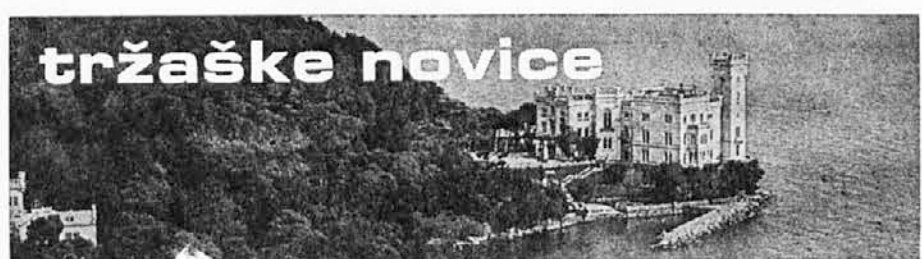
Bralci pišejo

Slovenski radio Trst A ali hrvaški radio Zagreb?

Ne morem si kaj, da ne bi napisal naslednjih vrstic. Imam to srečo, da sem od poldne do ene doma ter med kosilom lahko poslušam radio Trst A. Vendar se pogosto sprašujem, če nisem slučajno odprl sprejemnika za radio Zagreb. V oddaji »Glasba po željah« namreč skoro ne slišiš drugega kakor same hrvaške popevke »Nema više ljubavi«, »Skalinada«, »Tata, kupi mi avto« in podobne. In to vsak dan. Saj se še belega kruha naveličaš, ne pa vedno enake muzike...

Sprašujem se tudi: kdo sploh programira te oddaje. Kajti če poslušalci, ki navedeno voščijo svojcem ob njih praznikih, zahtevajo te pesmi, bi bila dolžnost vodstva radia Trst A, da jim svetuje, naj se obrnejo rajši na kako drugo postajo. Smo ali nismo Slovenci ali smo pretirani svetovljani, ki jim je domači kruh postal neužit?

M. S., Gorica

Podelitev nagrade iz sklada Dušana Černeta

V ponedeljek 28. marca je bila podeljena v prostorih Društva slovenskih izobražencev v Trstu nagrada iz sklada Dušana Černeta, namenjena posamezniku ali organizaciji, ki se je v preteklem letu posebno odlikovala na področju časnika, pri širjenju idej slovenstva, demokracije in krščanstva.

Nagrado je tokrat prejela revija »Zaliva«. Odgovorni urednik Milan Lipovec, ki je v imenu revije prevzel nagrado, je v krajšem govoru podal idejni profil »Zaliva«. Glavni urednik in ustanovitelj Boris Pahor je nadrobneje poročal o vlogi in ciljih revije. Matejka Maver in Livij Valenčič sta nato prebrala nekaj odlomkov iz »Zaliva«.

O utemeljenosti nagrade reviji »Zaliva« je spregovoril prof. Zorko Harej. Poudaril je visoko kulturno raven revije in njeno pluralistično odprtost za vse ideje.

Spominski govor o Dušanu Černetu, ki je umrl pred dvema letoma, je imel Saša Martelanc. Orisal je njegovo osebnost, zavzetost za slovenstvo in demokracijo, ki je v današnjem času še posebej pomembna in potrebna.

V nedeljo 3. aprila ob 17. uri bo v Finžgarjevem domu na Opčinah prireditev

MATI, TVOJE OČI

Prisrčno vabljeni!

Seminar za slovenske šolnike

V ponedeljek 28. marca se je začel v Trstu petdnevni vsakoletni izpopolnitveni seminar za učitelje in profesorje slovenskih šol. Prva dva dneva sta bila posvečena skupnim vprašanjem o problemih slovenske kulture in slovenske narodne zgodovine. V sredo in četrtek je profesorjem slovenščine predavala prof. Pogorelec o stilistiki in literarnih oblikah. Učitelji pa so se zbirali po skupinah in obravnavali vprašanje o delu z učenci, ki imajo težave v dojemanju, o pouku telovadbe in nekatera poglavja iz slovenščine.

Uradna otvoritev je bila v ponedeljek ob navzočnosti prefekturnih, šolskih, deželnih in pokrajinskih krajevnih zastopnikov ter uradnih zastopnikov iz matične domovine.

Mavhinje

V ponedeljek 21. marca nas je zapustila najstarejša vaščanka 94letna Pavla Dobravec por. Sirca. V našo vas je prišla s Tolminkeskega. Življenje ji ni bilo lahko. Vzgojila je pet otrok v krščanskem duhu. Veliko kraškega mleka je znosila v Trst, da bi kot vdova preživela družino, kljub šibkemu zdravju in težkim preizkušnjam. Zadnja leta je veliko bolehalo ter bila tudi v bolnišnici, toda vse trpljenje je znala prenašati s krščansko bogovdanostjo.

V sredo smo jo spremili k večnemu počitku. Pogrebno bogoslužje je vodil nečak prof. Otmar Crnilogor, ki je v homiliji poudaril pomen dobrih del za vsakega kristjana. Domači župnik dr. Markuža se je pa ob koncu sv. maše zahvalil pokojni Pavli za zgled, ki ga je nudila vsemu farnemu občestvu. V svojem življenju se je odlikovala kot dobra žena, krščanska ma-

zanimajo hvale po časopisih. Moje veselje je, da vrnem mladi materi po težki operaciji zopet ljubega sinčka, ki bi brez operacijskega posega bil sedaj že med mrtvimi...

ni nikoli zpusil Formoze. Rojen pa je bil pred 64 leti v okolici Ljubljane.

KAKO JE RASEL V MISIJONSKEM POKLICU

AM: Povabil me je v svojo sobico, skuhal ekspresno kavico in zavrel pristno hrenovko. Potem si je prižgal cigareto in jo tu pa tam otresel na pepelnik, medtem ko se je najin pogovor prisukal na njegov misijonski poklic. Čutil ga je že od mladih nog, z njim vred je rasel in se razvijal, dokler ni dozorel. Veste, prosil sem očeta, da bi šel študirat na klasično gimnazijo. Oče me premeri in vpraša: Zakaj? Sam ne vem, zakaj sem bleknil: Hočem biti misijonar na Kitajskem! »Kaj brbljaš, ti mlečnozobnik!« mi je zabrusil oče in me poslal na klasično.

Profesor v šoli vpraša: Kaj deli Kitaj-

ti in zavedna Slovenka. Bila je tudi zvesta bralka slovenskega verskega tiska. Bog ji bo bogat plačnik!

Nov roman Fulvia Tomizze

Fulvio Tomizza je dokončal novo literarno delo, roman z naslovom v izvirniku »La miglier vita« (Boljše življenje). V njem opisuje mrzlično in stalno preseljevanje ljudi iz notranjosti k morju, ljudi, ki jih sili tesnobno iskanje nove civilizacije in stika z drugimi narodi. Vse to v zapiskih istrskih župnikov, kar je pisateljeva preteveza, zadobi skoro epski značaj. Knjigo tiska Rizzoli, izšla pa bo predvidoma konec marca.

To je knjiga, ki hoče — kot je poudaril pisatelj sam — opisati skoro tri stoletja istrske zgodovine. Novi roman je za avtorja njegovo najbolj zrelo in pomembno delo, ki obenem postavlja bistveno eksistencialno vprašanje. Ko je namreč kdo izmed teh bledečih izseljencev umrl, so župniki vedno zapisali v svoje matične knjige, da je »odšel v boljše življenje«.

Pisatelj je bil kar dvakrat vključen med finaliste literarne nagrade »Campiallo«. V teh dneh se je vrnil z uspele turnee po Jugoslaviji, kjer je spremljal ansambel Stalnega gledališča Furlanije-Juljske Benečije na turneji s priredbo Cankarjevega »Idealista«.

Film o Kristusovem življenju

V nedeljo 27. marca zvečer je začela italijanska televizija predvajati kot nadaljevanje Zeffirellijev film »Jezus iz Nazareta«. Predvajala ga bo še pet tedelj zaporedoma ob 20.40. Prav v tem času ga bosta prenašali tudi televizijska mreža v ZDA in v Vel. Britaniji. Računajo, da bo film videlo okoli pol milijarde ljudi.

Znani italijanski režiser se je z delom ukvarjal dve leti in skušal podati Kristusovo življenje sledeč svetopisemski pripovedi. Film traja približno šest ur in sta ga proizvedli italijanska RAI in britanska neodvisna televizijska družba ITC. Snemanje se je odvijalo skoraj izključno v različnih krajih Tunizije in Maroka. Pri delu je sodelovalo 240 filmskih igralcev in na tisoče preprostih ljudi. Pri mnogih, tudi stranskih vlogah, so sodelovali svetovno znani igralci kakor Lawrence Olivier, James Mason, Rod Steiger, Anthony Quinn, Claudia Cardinale, Renato Rascel in drugi. Mnogi od teh igralcev so sprejeli za svojo vlogo dosti nižje honorarje kakor pri drugih filmih. Odraslega Kristusa igra Anglež Robert Powell, Marija je angleška igralka Olivia Hussey in Jožef Grk Yorko Voyagis.

V nedeljski prvi epizodi smo lahko videli, da je film pripravljen zelo skrbno in tudi verodostojno. Medtem ko si dogodki sledijo kot v življenju preproste judovske družine, nam režiser spretno in nevsiljivo prikaže čudežni božji poseg v dogodke in uresničenje starozaveznih prerokb. Vtis smo imeli, da je hotel Zeffirelli podati resnično zgodbo o Kristusu, Bogu in človeku, in se ni hotel spuščati v osebna in dvomljiva tolmačenja. Izbral je pravo smer, kar je za današnji film prava redkost.

sko na dvoje? Nobenega odgovora. Tudi Janež nič ne zine. Pa ga je profesor pogruntal, menda iz svetlikajočih se oči, in pravi: No, Janez, pa ti povej! Vstal sem in se odrezal: To je reka Cjan... Kitajska me je nekako vedno mikala. Mamica ga je bila vesela, saj je tako lepo ministriral, da se je še ona pobožno udeleževala maše in obhajila.

Pater Crotti: Mamica je želela, da bi Janez postal duhovnik. To je pač največje veselje za pobožno in sveto mater. Toda Janez je kmalu spoznal, da to ni njegova pot, in se je odločil za medicino, da pomaga malemu človeku.

AM: Gospod doktor je napravil par korakov po sobi in vzdihnil. Zabolelo je mamico, ko sem ji prinesel v podpis formularje za vpis na univerzo. Tri dni ni nič jedla, samo jokala in in se žalostila. Jaz pa sem bil tudi trmast in iz trme nisem jedel par dni. Po kitajsko se reče: »Fa picie!« in Kitajci mi še sedaj pravijo, da sem dober zdravnik, a tudi rad »fa picie«, pa brž dostavijo: Saj ima prav, če je nekoliko siten in natančen...

(Drugič naprej)

ANDREJ MAJČEN SDB

Tri tedne pri slovenskem kirurgu dr. Janežu

(Priredil Anton Vodé SDB)

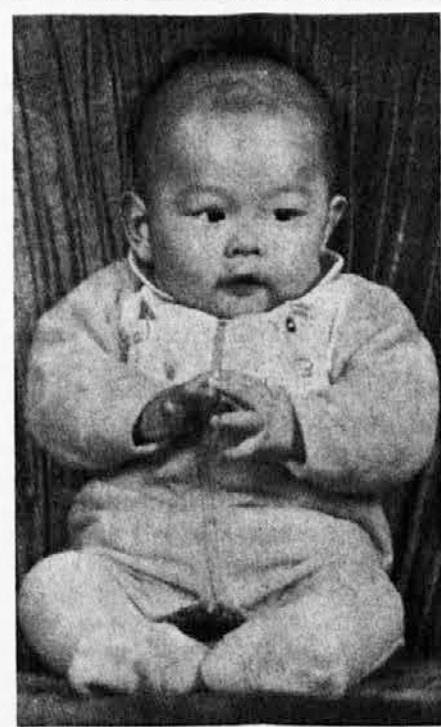
(2)

Da bo bolj pregledno, bom mešal dvoje: to, kar piše p. Crotti, in to, kar dostavljam jaz osebno pod značko AM (Andrej Majcen).

DR. SCHWEITZER DALJNEGA VZHODA

Pater Anton Crotti piše pod naslovom »Veliki misijonarji«: Dr. Janež pripada maloštevilni skupini velikih mož, ki ne delajo samo za en narod, ampak za vse človeštvo. Lahko bi ga imenovali dr. Schweitzerja Daljnega vzhoda, z razliko, da tega svetovno znanega zdravnika naš doktor celo prekaša tako po svojim mišljenju, posebno pa še po svoji skromnosti in po svojem zasebnem življenju, po delu in garanju za ubogo bolno človeštvo.

AM: Res je tako. Mesec dni sem bil v bolnišnici ter sem videl in slišal, kako kamiljanci, bolničarke, posebno pa še bolni-

O tem otroku pravi dr. Janež: »Mene malo

